

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра теоретичних та методичних основ фізичного виховання і
реабілітації

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

Handwritten signature

О. Набока

«21» серезня 2023 р.

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(денна та заочна форми навчання,
за нормативним та скороченим термінами навчання)**

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
за освітньо-професійною
програмою Середня освіта (Фізична культура)

Слов'янськ – 2023 р.

Програма комплексного кваліфікаційного іспиту для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Розробник:

Холодний О.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації.

Протокол №8 від «14» березня 2023 р.

Завідувач кафедри

І.А. Федь

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«21» березня 2023 р.,
протокол №6

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Комплексний кваліфікаційний іспит зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) першого(бакалаврського) рівня вищої освіти на денній та заочній формах навчання на факультеті фізичного виховання відбувається у письмовій формі шляхом виконання тестів закритої і відкритої форми та завдання творчого характеру із провідних дисциплін фахової підготовки («Теорія і методика фізичного виховання», «Фізіологія людини, фізичних вправ та спорту», «Педагогіка», «Психологія».)

Основна мета комплексного кваліфікаційного іспиту полягає у визначенні відповідності професійної підготовки випускників вимогам освітньої характеристики та кваліфікаційного стандарту, рівня їхньої готовності до самостійної педагогічної діяльності та якості засвоєння навчального матеріалу з дисциплін, що виносяться на ККІ.

У відповідних розділах подано програму комплексного кваліфікаційного іспиту, яка містить:

1. Пояснювальну записку.
2. Зміст навчального матеріалу, що виносяться на іспит і відповідає навчальній програмі з дисциплін.
3. Перелік літератури до курсу.
4. Список літератури, дозволеної до використання на іспиті (у разі потреби).
5. Перелік контрольних питань до курсу.
6. Структура та зразок білету.

Екзаменаційний білет містить 30 завдань, які охоплюють фундаментальні та визначальні теми в системі вивчення дисциплін, що виносяться на іспит.

Перший блок завдань, що представляє теоретичну частину, складається з тестових запитань-завдань закритого типу. Другий блок (практичний) складається з тестових запитань-завдань відкритого типу.

Студент має продемонструвати здатність моделювати фрагменти діяльності фахівця на етапі засвоєння нових знань та характеризувати вжиті методи і прийоми навчання та виховання. Зміст кожного з варіантів включає завдання репродуктивного, репродуктивно-продуктивного, продуктивного або творчого характеру, питання спрямовані на активізацію мислення студента, на застосування вміння аналізувати, доводити, обґрунтовувати свою думку.

Тести та завдання підібрано так, що відповіді на них повинні продемонструвати рівень компетентностей, набутих здобувачами з усіх дисциплін фахової підготовки. Слід відзначити рівнозначність варіантів завдань за складністю.

Відповіді здобувачів вищої освіти на комплексному кваліфікаційному іспиті повинні свідчити про розуміння завдань удосконалення системи фізичного виховання в Україні, наявність високого професійно-

педагогічного потенціалу особистості, розуміння свого призначення в суспільстві, поєднання фундаментальних знань із професійними вміннями і навичками; сформованість професійних якостей: високу моральність, духовну культуру, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей; загальну культуру; виразність та культуру володіння державною мовою.

Під час визначення досягнень здобувачів із кожної дисципліни комплексного кваліфікаційного іспиту загальними об'єктами аналізу стали такі орієнтири:

- характеристика відповіді: елементарна, фрагментарна, логічна, доказова, обґрунтована;
- якість знань: правильність, повнота, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- рівень оволодіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, робити висновки;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, формулювати припущення, розв'язувати задачі;
- самостійність оцінних суджень.

Загальна (кінцева) оцінка за відповідь здобувача на комплексному кваліфікаційному іспиті визначається шляхом складання кількості балів, виставлених за відповідь.

Шкала оцінювання:

Відмінно – 90 – 100 балів;

Добре – 75 – 89 балів;

Задовільно – 60 – 74 балів;

Незадовільно з можливістю перескладання – 35 – 59 балів;

Незадовільно з обов'язковим повторним курсом – 1 – 34 балів.

Критерії оцінювання відповідей на тестові завдання

Тестові завдання закритої форми:

- з вибором однієї правильної відповіді (тести № 1 – 10), (оцінюються по 1 балу за кожну правильну відповідь).
- з вибором декількох правильних відповідей (тести № 11 – 20), (оцінюються по 2 бали за кожну правильну відповідь);
- на встановлення відповідності, чи відновлення послідовності (тести № 21– 25), (оцінюються в 4 максимальних бали);

Тестове завдання відкритої форми

- на доповнення поданого речення або визначення окремими словами (тест № 26), (оцінюється 10 балами);
- творчого характеру (тест № 27-30), (оцінюється 10 балами за здатність здобувачів диференціювати, узагальнювати та комплексно застосовувати набуті методичні знання під час складання фрагментів навчально-виховного процесу).

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ, ЩО ВІНОСИТЬСЯ НА ІСПИТ.

2.1 ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

- Т 1. Теорія і методика фізичного виховання, як наукова та навчальна дисципліна.
- Т 2. Система фізичного виховання.
- Т 3. Засоби фізичного виховання.
- Т 4. Принципи побудови процесу фізичного виховання.
- Т 5. Методи фізичного виховання.
- Т 6. Основи методики вдосконалення фізичних якостей.
- Т 7. Загальні основи навчання рухових дій.
- Т 8. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку.
- Т 9. Теорія і методика фізичного виховання школярів.
- Т 10. Фізичне виховання студентської молоді та професійна-прикладна фізична підготовка.
- Т 11. Фізичне виховання дорослого населення.
- Т 12. Теорія і методика спорту.
- Т 13. Теорія і методика оздоровчо-рекреативної і реабілітаційної фізичної культури.

2.2 ДИСЦИПЛІНА: «ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ, ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ТА СПОРТУ»

- Т 1. Загальні закономірності росту і розвитку організму.
- Т 2. Фізіологія центральної нервової системи.
- Т 3. Фізіологія рухового апарату.
- Т 4. Фізіологія системи крові та кровообігу
- Т 5. Фізіологія системи дихання.
- Т 6. Фізіологічна характеристика та класифікація фізичних вправ
- Т 7. Фізіологічні механізми і закономірності розвитку фізичних якостей.
- Т 8. Фізіологічні механізми і закономірності розвитку фізичних навичок.
- Т 9. Фізіологічні основи вдосконалення фізичних навичок.
- Т 10. Фізіологічні механізми адаптації та резервні можливості організму при спортивній діяльності
- Т 11. Передстартовий стан, розминка і стійкий стан. Механізми втоми.
- Т 12. Фізіологічні механізми відновлення і фізична працездатність спортсмена.

2.3 ДИСЦИПЛІНА: «ПЕДАГОГІКА»

- Т 1. Педагогіка як наука
- Т 2. Розвиток і формування особистості
- Т 3. Мета та ідеал виховання

- Т 4. Сутність процесу виховання.
- Т 5. Загальні методи виховання
- Т 6. Напрями виховання. (Моральне та розумове).
- Т 7. Напрями виховання (Фізичне, трудове, екологічне і статеве).
- Т 8. Класний керівник у сучасній школі
- Т 9. Виховання учнівського колективу
- Т 10. Родинне виховання
- Т 11. Предмет і завдання дидактики
- Т 12. Вибрані проблеми дидактики
- Т 13. Закономірності та принципи процесу навчання
- Т 14. Зміст освіти в національній школі
- Т 15. Процес навчання, його структура. Види навчання
- Т 16. Методи і засоби навчання
- Т 17. Форми організації навчання

2.4 ДИСЦИПЛІНА: «ПСИХОЛОГІЯ»

- Т 1. Предмет, завдання, методи і структура сучасної психології.
Природничо-наукові основи психології.
- Т 2. Проблема і природа психічного.
- Т 3. Розвиток психіки і свідомості.
- Т 4. Особистість.
- Т 5. Діяльність і психічні процеси
- Т 6. Пізнавальні психічні процеси.
- Т 7. Відчуття
- Т 8. Сприймання
- Т 9. Пам'ять
- Т 10. Мислення.
- Т 11. Мовлення.
- Т 12. Уява.
- Т 13. Увага.
- Т 14. Емоції та почуття
- Т 15. Воля.
- Т 16. Темперамент.
- Т 17. Характер.
- Т 18. Здібності.
- Т 19. Психологія немовля та раннього дитинства.
- Т 20. Психологія дошкільного дитинства.
- Т 21. Психологія молодшого школяра.
- Т 22. Психологія підлітка
- Т 23. Психологія особистості старшокласника.
- Т 24. Акмеологія та життєвий шлях особистості.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1 ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

Основна

1. Арєф'єв В. Г. Фізична культура в школі: Навчальний посібник для студентів навчальних закладів II- IV рівнів акредитації / В. Г. Арєф'єв, Г. А. Єдинак. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2019. – 384 с.
2. Вільчковський Е.С. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посібник / Е.С. Вільчковський, О.І. Курок. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2015. – 428 с.
3. Куц О. С. Інтенсифікація формування знань з теорії і методики фізичного виховання учнівської молоді: [навч. посіб.] / О. С. Куц, В. І. Романова. – Рівне: О. Зень, 2017. – 384 с.
4. Папуша В. Г. Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях / В. Г. Папуша. – Тернопіль: підручники і посібники, 2021. – 128 с.
5. Сергієнко Л. П. Практикум з теорії та методики фізичного виховання: [навчальний посібник] / Л. П. Сергієнко. – Харків: «ОВС», 2017. – 271 с.
6. Сороколїт Н. С. Удосконалення фізичного виховання учнів 5-9 класів із застосуванням варіативних модулів навчальної програми / Н. С. Сороколїт. – Львів: ЛДУФК, 2015. – 19 с.
7. Столїтенко Є. В. Виховання в учнів 5-7 класів позитивного ставлення до занять фізичною культурою / Є. В. Столїтенко. – К.: ІПВ АПН України, 2020. – 20 с.
8. Теорія і методика фізичного виховання: в 2-х томах. / Под ред. Т. Ю.Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2019. – Т.1. - 392 с.
9. Теорія і методика фізичного виховання: в 2-х томах. / Под ред. Т. Ю.Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2019. – Т.2. - 368 с.
10. Холодний О.І., Борщов С.М., Мусхарїна Ю.Ю. Теоретичні основи фізичного виховання (до практичних занять з дисциплїни ТМФВ). Методичні рекомендації для студентів спец. 014 Середня освіта (Фізична культура). / О.І. Холодний, С.М. Борщов, Ю.Ю. Мусхарїна- Слов'янськ: Слов'янськ: В-во Б.І. Маторїн, 2018. 26 с.
11. Худолїй О. М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання :навч.посібник / О. М. Худолїй. – Харків: ОВС, 2017. – 406 с.
12. Цьось А. В. Планування навчальної роботи з фізичної культури в школах I-III ступенїв : навч. посіб. / А. В. Цьось, В. М. Довганюк, Н. М. ковальчук. – Луцьк : Надстир'я, 2018. – 364 с.
13. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання: у 2-х част. / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2019. – Ч.1. - 272 с.
14. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання: у 2-х част. / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2019. – Ч.2. - 248 с.

Допоміжна

1. Волков В. Л. Теоретико-методичні засади розвитку фізичних здібностей студентів у системі фізичної підготовки / В. Л. Волков. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. – 19 с.
2. Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт» / М.С. Герцик, О.М. Вацеба. – Харків: ОВС, 2020. - 200 с.
3. Матвеев Л.П. Теория и методика физического воспитания / Л.П. Матвеев // Учебник для институтов физической культуры. – М.: Физкультура и спорт, 1991. - 544 с.
4. Москаленко Н.В. Фізичне виховання молодших школярів / Н.В. Москаленко. – Дніпропетровськ: Інновація, 2017. – 252 с.
5. Ровний А.С. Фізіологія рухової активності: підручник / А. С. Ровний, В. А. Ровний, О. О. Ровна. – Х: ХНАДУ, 2020. – 334 с.
6. Сергієнко Л. П. Теоретико-методологічні основи контролю рухових здібностей студентської молоді у процесі фізичного виховання / Л. П. Сергієнко. – К.: НУФВСУ, 2016. – 44 с.
7. Фізіологія спортивної діяльності / А. С. Ровний, В. М. Ільїн, В. С. Лізогуб, О. О. Ровна. – Х.: ХНАДУ, 2020. – 556 с.

3.2 ДИСЦИПЛІНА: «ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ, ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ТА СПОРТУ»

Основна

1. Вікова фізіологія і шкільна гігієна. Лабораторний практикум / П.Д. Плахтій. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2014. –144 с.
2. Вікова фізіологія: підручник / П.Д. Плахтій, Н.В. Гутарева, А.В. Макаренко; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 472 с.
3. Захворювання серця і кровоносних судин. Профілактика і лікування / П.Д. Плахтій, О.О. Галаченко, О.В. Лук'янова. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2014. – 144 с.
4. Земцова І. І. Спортивна фізіологія : навчальний посібник / І.І. Земцова. – Київ: Олімпійська література, 2018. - 208 с.
5. Костюкевич В.М. «Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях»: Навчально-методичний посібник / В.М. Костюкевич. – Вінниця: Планер, 2016. – 159 с.
6. Профілактика і лікування нирок і сечовивідних шляхів / П.Д. Плахтій, Г.Й. Юкшинський. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2013. – 128 с.
7. Спортивная медицина: учебник для студентов высших учебных заведений физического воспитания и спорта /Л.Я.–Г. Шахлина, Б.Г. Коган, Т.А. Терещенко, В.П. Тищенко, С.М. Футорный // под общ. ред. Л. Я.–Г. Шахлиной. К.: Наукова думка, 2016. – 452с.

8. Фізіологія фізичних вправ: підручник / П.Д. Плахтій, А.І.Босенко, А.В. Макаренко. – Кам'янець-Подільський: 2015. – 266 с., іл.

9. Фізіологія людини : навч. посіб. - Вид. 2-ге, доп. / Яремко Є. О., Вовканич Л. С., Бергтраум Д. І. [та ін.] - Л. : ЛДУФК, 2013.-20 8 с.

10. Фізіологія фізичного виховання і спорту: Тести і завдання для самостійної підготовки. / П.Д. Плахтій, О.О. Безкопильний, В.М. Марчук. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2015. – 145 с.

Допоміжна

1. Ємчик Л. Основи біологічної фізики і медична апаратура. Підручник. К.: Медицина - 2015 -392с.

2. Костюкевич В.М. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті : монографія / В.М. Костюкевич, Є.П. Врублевський, Т.В. Вознюк та ін.; за ред. В.М. Костюкевича. – Вінниця: «Планер», 2017. – 191 с.

3. Костюкевич В.М., Воронова В.І., Шинкарук О.А., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. - 554 с.

4. Михеєнко О. Підготовка майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'я зміцнювальних технологій: теоретико-методичні аспекти. Монографія - В-во: "Університетська книга", 2018 -316с.

5. Мотузюк О.П, Хмелькова А.І., Міщенко І.В. Практикум з фізіології людини: навчальний посібник (ВНЗ І—ІІІ р. а.) / О.П. Мотузюк, А.І. Хмелькова, І.В. Міщенко. — 2-е вид., випр. - К.: Медицина - 2017 -160с.

6. Платонов В.Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В.Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2013. – 624 с.

7. Сидоренко П. І. Анатомія та фізіологія людини : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / П. І. Сидоренко, Г. О. Бондаренко, С. О. Куц. – 5-те вид., випр. – Київ : Медицина, 2015. – 200 с. : іл.

8. Шинкарук О. Стрес та його вплив на змагальну та тренувальну діяльність спортсменів / Шинкарук О., Лисенко О., Федорчук С. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. – Випуск №3 (22). – Вінниця, 2017. – С. 469-476.

9. Яремко Є.О., Вовканич Л. С. Фізіологія фізичного виховання і спорту: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2014. - 192 с.

3.3 ДИСЦИПЛІНА: «ПЕДАГОГІКА»

Основна

1. Креативна педагогіка : 144 форми, прийоми і методи роботи для твор. навчання і виховання : [метод. посіб.] / [упоряд. Н. Харченко]. - Київ : Шкільний світ, 2017.. - 93 с.

2. Козловський, Юрій Михайлович. Педагогіка: навч. посіб. / Ю. М. Козловський, Л. В. Дольнікова ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018.. - 231 с.

3. Окольніча, Тетяна. Східнослов'янська педагогіка в етнографічних джерелах XIX - першої чверті XX століття [Текст] : [монографія] / Тетяна Окольніча. - Харків : Мачулін, 2018. - 466 с.

4. Основи соціалізації особистості : навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр" спец. 6.010106 " Соціальна педагогіка" / Л. В. Вікторова [та ін.] ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компрінт, 2017.. - 473 с.

5. Педагогіка: навч. посіб. / уклад. І. В. Ковальчук ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці: Рута, 2018.. - 427 с.

6. Петровська, Тетяна Валентинівна. Педагогіка. Дидактичні матеріали: [навч. посіб.] / Т. В. Петровська. - 2-ге вид., без змін. - Київ: Олімпійська література, 2018. - 178 с.

7. Словник педагогічних та психологічних термінів: до дисциплін: "Педагогіка", "Педагогіка новаторства", "Педагогіка та психологія вищої школи", "Методика виховної роботи та основи педагогічної майстерності", "Педагогічний менеджмент": для здобувачів вищ. освіти ден. та заоч. форм здобуття освіти пед. спец. / [уклад.: Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна ; під. заг. ред. Н. А. Несторук] ; ДВНЗ "Донбас. держ. пед. ун-т", Горлів. ін-т інозем. мов, Каф. психології та педагогіки. - Бахмут ; Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019.. - 131 с.

Допоміжна:

1. Балахтар, Валентина Візиторівна. Педагогіка і психологія в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. / Валентина Балахтар ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Київ: Талком, 2017.. - 443 с.

2. Гендерна педагогіка: навч. посіб. / [О. А. Луценко та ін. ; за заг. ред. О. А. Луценко] ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. - Суми: Цьома С. П., 2018.. - 302 с.

3. Кислашко, Олександр П. Християнська педагогіка : навч. посіб. / Олександр Кислашко, Ірина Сіданіч. - Київ : Східноєвропейська гуманітана місія, 2018.. - 480 с.

4. Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка = Innovations in education: philosophy, psychology, pedagogy : зб. наук. ст. : у 2 ч. / [за заг. ред. О. В. Зосименко] ; КЗ "Сум. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти" (Суми, Україна) [та ін.] = Educational innovations: philosophy, psychology, pedagogy. - Суми : Цьома С. П. [вид.], 2018 . Ч. 1 / [редкол.: М. А. Бойченко та ін.]. - 2018.. - 359 с.

5. Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання: зб. наук. праць V Міжнар. наук.-практ. конф., 17-18 квіт. 2019 р. / за заг. ред. Ю. О. Долинного ; [редкол.: В. Д. Ковальов та ін.] ; Донбас. держ. машинобуд. акад. [та ін.]. - Краматорськ: ДДМА, 2019.. - 387 с.

6. Тверезовська, Ніна Трохимівна. Інформаційні ресурси забезпечення соціально-педагогічної діяльності : навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр"

спец. 6.010106 "Соціальна педагогіка" / Н. Т. Тверезовська, Л. В. Вікторова, А. Б. Кочарян ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2017. - 417 с.

7. Хайруліна, Василина Миколаївна. Педагогіка добротворення: наук.-метод. посіб. / В. М. Хайруліна ; Нац. акад. пед. наук України. - Київ: Нац. акад. пед. наук, 2018.. - 415 с.

3.4 ДИСЦИПЛІНА: «ПСИХОЛОГІЯ»

Основна:

1. Діхтяренко С. Ю., Шулдик А. В., Шулдик, Г. О., Данилевич Л.А. Загальна психологія. Практичні заняття : навч. посіб.; Умань : Візаві, 2021. 245 с.

2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.

3. Євтух М.Б. та ін. / Педагогічна психологія : підручник Київ : Кондор, 2018. 420 с.

4. Кутішенко В. Вікова та педагогічна психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 128 с.

5. Максименко С.Д. Загальна психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 271 с.

6. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра – К, 2020. 564 с.

7. Поліщук В. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. 4-те вид., стер. Суми: Університетська книга, 2019. 352 с.

8. Савчин М. В. Загальна психологія : підручник. Вид. 3-тє, стереотип. Київ, ВЦ «Академія», 2020. 344 с.

9. Шулдик А.В., Шулдик Г.О. Фізіологічні механізми психіки: Методичні рекомендації для студентів закладів вищої освіти. Умань: Візаві, 2018. 30 с.

Допоміжна:

1. Кацавець Р.С. Вікова психологія : навчальний посібник. К.: Алерта, 2019. 112с.

2. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 128 с.

3. Максименко Д. Виховуємо дитину. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 112 с.

4. Сергєєнкова О.П. Столярчук О., Коханова О. Вікова психологія : навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 376с.

5. Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія. К.: Каравела, 2019. 400 с.

4. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ, ДОЗВОЛЕНОЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ НА ІСПИТІ (У РАЗІ ПОТРЕБИ).

1. Зубалій М.Д. Основи здоров'я і фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів // Фізичне виховання в школі. 2002. №1 С. 43-44.
2. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізична культура (10-11 класи) // Профільний рівень. Рівень стандарту. К., 2010. 127 с.
3. Програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-11 класи. Основи здоров'я і фізична культура. К.: Початкова школа. 2009. 112 с.
4. Контрольні нормативи оцінки стану фізичної підготовленості учнів 5-11-х класів / Здоров'я та фізична культура. 2005. №11-12. С. 15-16.
5. Фізичне виховання: Навчальна програма для вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації. Київ, 2003.

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

5.1 ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

1. Що є предметом вивчення теорії фізичного виховання?
2. Що вивчає теорія фізичного виховання як навчальна дисципліна?
3. Дайте характеристику Державної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні.
4. Дайте характеристику шкільної програми з фізичної культури в НУШ.
5. Дайте характеристику Державних тестів і нормативів оцінки фізичної підготовленості населення України.
6. Дайте характеристику освітніх завдань фізичного виховання.
7. Дайте характеристику оздоровчих завдань фізичного виховання.
8. Дайте загальну характеристику виховних завдань фізичного виховання.
9. Які класифікації Ви знаєте?
10. Назвіть природно-кліматичні фактори, що впливають на ефект занять фізичними вправами.
11. Назвіть гігієнічні фактори, що впливають на ефективність занять фізичними вправами.
12. Що таке “принципи”?
13. Яка закономірність лежить в основі принципу свідомості й активності?
14. Чому ми розглядаємо свідомість і активність разом, а не окремо?
15. Назвіть основні шляхи (напрямки) реалізації принципу свідомості й активності.
16. Яка закономірність лежить в основі принципу наочності?
17. Які види наочності Ви знаєте?
18. Яка закономірність лежить в основі принципу доступності й індивідуалізації?
19. Які особливості учнів повинен враховувати вчитель?
20. Яка закономірність лежить в основі принципу систематичності?
21. Дайте визначення понять “метод”, “методичні прийоми”, “методика”.
22. Які практичні методи Ви знаєте?
23. Дайте характеристику методу цілісного навчання вправ.
24. Дайте характеристику методу навчання вправ по частинах.
25. Дайте характеристику методу підвідних вправ.
26. Дайте характеристику ігрового методу.
27. Дайте характеристику змагального методу.
28. Яким вимогам повинна відповідати ігрова діяльність?
29. Дайте характеристику методу демонстрації.
30. Яке значення у навчанні фізичних вправ мають технічні засоби навчання?

31. Які загальні вимоги ставляться до підбору і використання методів?
32. Чому урок фізичної культури є основною формою занять у школі?
33. На які медичні групи поділяються учні і за якою програмою вони навчаються на уроках?
34. Як слід розуміти керівну роль учителя на уроці з позиції педагогіки співпраці?
35. Назвіть способи виконання фізичних вправ.
36. Для чого визначати загальну і моторну щільність уроку?
37. Які фактори позначаються на щільності занять?
38. Що таке "оцінка" і яке її значення?
39. Які причини неуспішності учнів ви знаєте?
40. Що таке некласифікаційні змагання та яка їхня роль у фізичному вихованні школярів?
41. Яка суть розминки та її частин?
42. Які можливі засоби підготовчої частини уроку ви знаєте?
43. Які завдання ви будете розв'язувати в основній частині уроку?
44. Яку роль відіграють між предметні зв'язки у засвоєнні знань фізичної культури?
45. Як формується вміння самостійно займатися фізичними вправами?
46. Яких правил ви будете дотримуватись у формуванні вмінь самостійно займатися фізичними вправами?
47. Які функції та характерні риси позаурочних форм занять?
48. Які функції педагогічного планування і контролю?
49. Як ви розумієте взаємозумовленість планування і контролю роботи з фізичного виховання у школі?
50. Які основні вимоги ставляться до змісту навчальної програми?
51. Які причини викликають потребу зміни шкільної програми?
52. Що таке педагогічний контроль?
53. Як ви розумієте систему фізичного виховання школярів?
54. Як забезпечити процес безперервної дії у фізичному вихованні?

5.2. ДИСЦИПЛІНА «ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ, ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ТА СПОРТУ»

1. Предмет, завдання фізіології та її зв'язок з іншими науками.
2. Історія та основні етапи розвитку фізіології. Методи дослідження.
3. Акселерація і ретардація розвитку.
4. Сенситивні періоди розвитку дітей та підлітків.
5. Гомеостаз і шляхи його забезпечення. Вікові зміни.
6. Закономірності розвитку. Теорії індивідуального розвитку людини. Вчення про системогенез.
7. Основні принципи вікової періодизації і характеристика основних станів розвитку дитини.
8. Поняття про регуляцію функції. Саморегуляція і зворотні зв'язки. Нервова та гуморальна регуляція.

9. Роль ЦНС в інтегративній пристосувальній діяльності організму. Нейрон – структура і функціональна одиниця нервової системи.
 10. Взаємодія між різними рівнями ЦНС в процесі регуляції функції.
 11. Функціональна організація вегетативної системи, симпатична та парасимпатична системи.
 12. Будова аналізаторів. Рецептори: поняття, класифікація, спеціалізація, механізм збудження рецепторів.
 13. Методи вивчення вищої нервової діяльності. Типи ВНД, I та II-га сигнальна система.
 14. Відмінності умовних рефлексів від безумовних. Особливості утворення умовних рефлексів на комплекс подразників.
 15. Скелет людини. Вікові особливості розвитку окремих його структур.
 16. Структурна організація м'язів. Біохімія скоротливих білків і енергетика м'язового скорочення.
 17. Морфофункціональні основи м'язової сили.
 18. Поняття про систему крові. Функції крові. Плазма крові та її склад.
 19. Формені елементи крові. Еритроцити, будова і функції. Значення міоглобіну.
 20. Групи крові, резус – фактор, резус конфлікт.
 21. Лейкоцити, будова і функції. Клітинний та гуморальний імунітет. Імунна пам'ять.
 22. Тромбоцити, зсідання крові. Переливання крові (*гемотрансфузія*).
 23. Серце та його фізіологічні властивості. Регуляція діяльності серця.
 24. Фізіологія кровоносних судин. Основні принципи гемодинаміки.
 25. Показники діяльності систем кровообігу, артеріальний тиск. Тиск у капілярах і венах.
 26. Загальна характеристика. Поняття про систему дихання.
 27. Етапи газопереносу. Механізм газообміну в легенях та тканинах.
 28. Поняття про регуляцію дихання. Частота і глибина дихальних рухів, життєва ємність легень, хвилинний об'єм легеневої вентиляції.
 29. Видільна функція шкіри, органів травлення та легень. Вплив м'язової діяльності на функції органів виділення.
 30. Механізми терморегуляції та їх вікові особливості.
 31. Значення і суть обміну речовин, його основні етапи.
 32. Різні критерії класифікації вправ.
 33. Сучасна класифікація фізичних вправ.
 34. Фізіологічна характеристика стандартних циклічних і ациклічних вправ.
 35. Фізіологічна характеристика нестандартних рухів.
 36. Фізіологічні механізми і закономірності розвитку фізичних якостей.
 37. Форми прояву та фізіологічні механізми розвитку м'язової сили.
- Функціональні резерви.
38. Форми прояву та фізіологічні механізми розвитку швидкості. Фізіологічні резерви. |

39. Форми прояву і фізіологічні резерви витривалості. Фізіологічні механізми розвитку.
40. Поняття про спритність, її розвиток.
41. Фізіологічні механізми розвитку гнучкості.
42. Рухові уміння, навички|навички| і методи їх дослідження.
43. Функціональна система, домінанта, руховий динамічний стереотип.
44. Стабільність і варіативність компонентів рухового навичку.
45. Фізіологічні закономірності формування рухових навичок. Стадії формування рухових навичок.
46. Фізіологічна характеристика і фізіологічні основи процесу тренування|. Фізіологічні основи стану тренуваності.
47. Особливості функціонального тестування в спорті|. Показники функціональної| підготовленості у в спокої.
48. Фізіологічна характеристика перетренованості та перенапруження.
49. Вплив підвищеної температури і вологості на виконання фізичних вправ.
50. Вплив зниженого барометричного тиску на виконання фізичних вправ.
51. Вплив підвищеного барометричного тиску на виконання фізичних вправ.
52. Вплив зміни поясно – кліматичних умов на виконання фізичних вправ.
53. Фізіологічні зміни в організмі при плаванні.
54. Роль фізичної культури в життєдіяльності сучасної людини.
55. Поняття гіпокінезія і гіподинамія. Вплив недостатньої рухової активності на організм людини.
56. Нервово-психічна напруга (напруження) та її вплив на організм людини.
57. Монотонність діяльності та вплив на організм людини.
58. Основні форми оздоровчої фізичної культури.
59. Вплив оздоровчої фізичної культури на функціональний стан і неспецифічну стійкість організму людини.
60. Визначення і фізіологічні механізми розвитку стомлення.
61. Чинники стомлення і стан функцій організму.
62. Особливості стомлення при різних видах фізичних навантажень.
63. Передстомлення, хронічне стомлення і перевтома.
64. Загальна характеристика процесів відновлення.

5.3 ДИСЦИПЛІНА: «ПЕДАГОГІКА»

1. Предмет і завдання педагогіки. Її основні категорії. Система педагогічних наук.
2. Об'єкт і предмет дослідження. Методи і етапи науково-педагогічного дослідження.
3. Поняття про розвиток, формування та соціалізацію особистості.
4. Фактори соціалізації особистості.

5. Фактори формування особистості учня, їх взаємодія.
6. Поняття про мету виховання і виховний ідеал.
7. Поняття про виховання, його специфіка.
8. Сутність самовиховання, його етапи і прийоми.
9. Сутність перевиховання, його етапи і принципи.
10. Процес виховання, його особливості та рушійні сили.
11. Компоненти та структурні елементи процесу виховання.
12. Етапи процесу виховання. Критерії вихованості школярів.
13. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.
14. Основні закономірності та принципи виховання школярів: загальна характеристика.
15. Принцип гуманізму у вихованні, його сутність та шляхи реалізації.
16. Принцип урахування індивідуальних і вікових особливостей дітей у вихованні.
17. Принцип виховання у діяльності та спілкуванні. Види діяльності школярів та їх роль у формуванні особистості.
18. Принцип вимогливості у поєднанні з повагою до особистості.
19. Поняття про методи, прийоми та засоби виховання. Класифікація методів виховання.
20. Методи формування свідомості дитини: загальна характеристика. Вимоги до методів формування свідомості.
21. Переконування і його форми.
22. Бесіда як метод формування особистості.
23. Етична бесіда, її технологія.
24. Диспут, його технологія.
25. Методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності дітей: загальна характеристика.
26. Педагогічна вимога як метод формування суспільної поведінки дітей.
27. Методи стимулювання поведінки і діяльності школярів. Змагання як метод.
28. Заохочення та його прийоми.
29. Покарання та його прийоми.
30. Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання.
31. Сутність і завдання дидактики.
32. Категорії дидактики.
33. Зв'язок дидактики з іншими науками.
34. Актуальні завдання дидактики.
35. Сутність навчання, його методологічна основа.
36. Рушійні сили навчального процесу.
37. Функції навчання.
38. Логіка навчального процесу.
39. Структура процесу учіння.
40. Типи навчання.

41. Модульне навчання.
42. Мотиви навчання.
43. Оптимізація процесу навчання.
44. Інтенсифікація процесу навчання.
45. Принципи і закономірності навчання.
46. Принцип систематичності й послідовності.
47. Принцип свідомості.
48. Принципи активності та самостійності у навчанні Принцип наочності.
49. Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю.
50. Принцип доступності навчання та врахування індивідуальних особливостей учнів.
51. Сутність і завдання змісту освіти.
52. Концепції освіти.
53. Види освіти.
54. Компоненти загальної освіти.
55. Нормативні документи змісту освіти.
56. Сутність методів, прийомів і засобів навчання.
57. Класифікація методів навчання.
58. Методи навчання за джерелом знань.
59. Методи навчання за характером логіки пізнання.
60. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності.

5.4 ДИСЦИПЛІНА: «ПСИХОЛОГІЯ»

1. Предмет психології як науки, методологічні основи психології. Основні етапи розвитку психології.
2. Сучасна психологія, її завдання та місце в системі наук, галузі психології.
3. Методи сучасної психології. Проблема діагностичних методів психологічного дослідження.
4. Спостереження та природний експеримент.
5. Анкети, інтерв'ю та інші методи збору і аналізу матеріалу.
6. Вимоги до організації та проведення психологічного дослідження.
7. Поняття про теорію відображення.
8. Психіка та свідомість.
9. Поняття про особистість в психології. Індивід, індивідуальність. Розбіжність та взаємозв'язок цих понять.
10. Особистість та її структура. Біологічне та соціальне в структурі особистості.
11. Принцип провідної ролі діяльності в розвитку особистості.
12. Активність особистості людини. Потреби, мотиви, рівні усвідомлення мотивів, інтереси, цілі.
13. Самооцінка та рівень домагань особистості.
14. Самовиховання особистості. Особистісне самовизначення.

15. Поняття про відчуття, відчуття та теорія відображення, відчуття та перцептивна діяльність особистості, види відчуттів, загальні властивості відчуттів, взаємодія відчуттів. 16. Поняття про сприймання, властивості сприймання, види сприймань. Сприймання предметів, простору, часу, руху.

17. Роль моторних компонентів в розвитку системи перцептивних дій.

18. Поняття про пам'ять, суспільно-історична природа пам'яті. Пам'ять та діяльність особистості.

19. Види пам'яті. Рухова, емоційно-образна, словесно-логічна пам'ять.

20. Процеси пам'яті, індивідуальні особливості пам'яті, типи пам'яті.

21. Формування та розвиток пам'яті.

22. Забування та його причини і попередження.

23. Умови підвищення продуктивності запам'ятовування пізнавального матеріалу.

24. Поняття про увагу, спрямованість особистості та вибірковий характер її діяльності. Структура уваги, властивості уваги, керування процесом уваги у школярів.

25. Розвиток уваги та шляхи його формування.

26. Поняття про мислення, як вищу форму пізнавальної діяльності. Соціальна природа мислення. Форми мислення. Мислення як процес.

27. Аналіз та синтез в процесах мислення, єдність мислення та мовлення. Види мислення та їх індивідуальні особливості.

28. Поняття про уяву, соціальна природа уяви. Активна роль уяви в проблемних ситуаціях, що характеризуються дефіцитом інформації.

29. Уява та особистість, індивідуальні особливості уяви.

30. Роль фантазії в ігровій діяльності дитини та творчої діяльності дорослого.

31. Способи активізації та розвитку уяви.

32. Поняття про емоції та почуття. Функції почуттів.

33. Основні якості почуттів, динаміка, форми переживання почуттів.

34. Види вищих почуттів, як результат суспільного розвитку особистості. Практичні, моральні, інтелектуальні, естетичні почуття особистості.

35. Афекти, їх форми і види.

36. Поняття про волю, мотиваційна сфера особистості та вольова діяльність.

37. Важливі особливості вольової діяльності.

38. Вольовий акт та його структура. Вольові зусилля.

39. Вольові якості особистості та їх формування.

40. Роль колективу в формуванні волі.

41. Завдання виховання та самовиховання волі.

42. Поняття про темперамент, історичний зміст вчення про темперамент, фізіологічні основи темпераменту.

43. Зв'язок між типом вищої нервової діяльності та типом темпераменту.

44. Типи темпераментів та їх характеристика, тип вищої нервової діяльності та темперамент. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.
45. Темперамент та проблеми навчання й виховання.
46. Поняття про характер. Структура характеру, формування характеру особистості.
47. Акцентуації характеру.
48. Поняття про здібності. Кількісна та якісна характеристика здібностей.
49. Структура здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Задатки та здібності.
50. Формування здібностей. Розвиток педагогічних та психологічних здібностей.
51. Л.С. Виготський про співвідношення процесів навчання та розвитку. Поняття про зону найближчого розвитку.
52. Біологічні та соціальні фактори розвитку психіки в онтогенезі.
53. Загальні закономірності психічного розвитку дитини.
54. Періодизація психічного розвитку дитини, прийнята у вітчизняній психології.
55. Поняття про вікові кризи . Загальні психологічні особливості вікових криз дитинства.
56. Психологічна характеристика періоду новонародженості.
57. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність віку немовляти.
58. Психологічні новоутворення віку немовляти. Головні досягнення розвитку дитини 1-го року життя.
59. Психологічний аналіз кризи 1 року. Перехід до раннього віку.
60. Предметна діяльність як провідна в ранньому віці. Стадії оволодіння предметними діями.
61. Розумовий розвиток дитини раннього віку.
62. Розвиток особистості в ранньому віці. Психологічний аналіз кризи 3-х років.
63. Рольова гра як провідна діяльність дошкільного віку. Структура гри та її розвиток на протязі дошкільного віку.
64. Розвиток особистості дошкільника. Основні новоутворення мотиваційної сфери та самосвідомості дитини дошкільного віку.
65. Розумовий розвиток дошкільника.
66. Психологічна готовність дитини до навчання в школі, її структура.
67. Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність як провідна в молодшому шкільному віці, її структура. Мотивація навчальної діяльності.
68. Психологічні новоутворення молодшого шкільного віку, їх характеристика.
69. Загальна характеристика підліткового віку як перехідного. Психологічні наслідки фізіологічного пубертата.
70. Психологічні особливості стосунків з дорослими у підлітків.
71. Вікові особливості спілкування підлітків з однолітками. Інтимно особистісне спілкування.

72. Психологічні новоутворення підліткового віку. Аналіз підліткової кризи.

73. Загальна характеристика віку ранньої юності. Поняття про соціальну зрілість.

74. Новоутворення ранньої юності. Психологічні проблеми професійного вибору.

75. Вікова періодизація розвитку особистості Е. Еріксона. Вплив діяльності на психічний розвиток. Поняття про провідну діяльність.

6. СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет фізичного виховання

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

(денна та заочна форма навчання)

Атестація

КОМПЛЕКСНИЙ КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ

БІЛЕТ № 1

I. Тестові завдання закритої форми:

- *з вибором однієї правильної відповіді*
(тести № 1 – 10) оцінюються по 1 балу кожне.

1. Сила - це:

А) комплекс різних проявів людини в певній руховій діяльності, в основі яких лежить поняття «м'язове зусилля»;

Б) здатність людини проявляти м'язові зусилля різної величини в можливо короткий час;

В) здатність людини проявляти великі м'язові зусилля.

2. Яка, з числа вказаних, послідовність виконання загальнорозвиваючих вправ на ваш погляд правильніша ?

А) ходьба, біг, стрибки, вправи для формування правильної постави, вправи для ніг, рук, тулуба;

Б) вправи для формування правильної постави, ходьба, повільний біг, вправи для рук, тулуба, ніг;

В) повільний біг, стрибки, вправи для ніг, рук, тулуба, ходьба, вправи для формування правильної постави.

3. – 10. Аналогічно.

- з вибором декількох правильних відповідей
(тести № 11 – 20) оцінюються по 2 бали кожне.

11. Фізичні вправи класифікують за такими ознаками:

А) переважного впливу на прояв і розвиток фізичних якостей (силові, швидкісні, швидкісне-силові, на витривалість, на спритність, на гнучкість на рівновагу);

Б) за їх значенням для вирішення освітніх завдань (основні, підготовчі, підвідні);

В) за їх значенням для розвитку тої чи іншої групи м'язів;

Г) за видами спорту (гімнастичні, ігрові, легкоатлетичні тощо);

12. Метод безперервної вправи передбачає:

А) тривалий біг;

Б) тривалу ходьбу на лижах;

В) тривале виконання ациклічних вправ;

13 – 20 аналогічно.

- на встановлення відповідності, чи відновлення послідовності
(тести № 21 – 25) (оцінюються в 4 максимальних бали)

21. Визначити послідовність навчання руховій дії:

А) безпосереднього розучування техніки рухової дії в цілому;

Б) безпосереднього розучування техніки рухової дії по частинах;

В) створення загального первинного уявлення (сміслового і зорового) про рухову дію і спосіб її виконання;

Г) розучування загально підготовчих вправ.

22 – 25 Аналогічно

II. Тестові завдання відкритої форми

- *на доповнення поданого речення або визначення окремими словами (тест № 26) (оцінюється 10 балами)*

26. Для національної системи фізичного виховання характерний цілий комплекс засобів. При цьому основним засобом вирішення завдань фізичного виховання і досягнення його мети є _____
допоміжним засобом є _____

- *творчого характеру (тест № 27-30) (оцінюється 10 балами за здатність здобувачів диференціювати, узагальнювати та комплексно застосовувати набуті методичні знання під час складання фрагментів навчально-виховного процесу).*

27. У процесі фізичного виховання застосовуються різноманітні методи і методичні прийоми. Перелічите та коротко характеризуйте їх. _____

28.-29. Аналогічно.

30. Принцип доступності й індивідуалізації. Реалізація даного принципу передбачає: _____

Затверджено на засіданні кафедри теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації протокол № 9 від «06» квітня 2023 р.

Екзаменатор

доц. Холодний О.І.

Завідувач кафедри ТМОФВіР

проф. Федь І.А.